

TRISTRANSKI SOCIALNI VRH- 16. MAREC

2016

IZJAVA EVROPSKIH SOCIALNIH IN EKONOMSKIH

PARTNERJEV

O BEGUNSKI KRIZI

1. Od začetka begunske krize leta 2013, so države članice EU sprejele približno 2 milijona beguncev. Več kot 1 milijon jih je prispelo v EU samo v letu 2015 in zaradi nadaljevanja konfliktov je v letu 2016 pričakovati prihod nadaljnega milijona beguncev.
2. Begunski val, kakršnega še ni bilo in ki zadeva celotno Evropo, terja nujen in primeren odgovor. Kljub temu se Evropski svet še vedno ni lotil ključnih problemov v zvezi z upravljanjem humanitarne krize na evropskih mejah na osnovi skupnega akcijskega programa. Tesnejše sodelovanje med državami članicami predstavlja edino rešitev za izjemne begunske tokove, ki prihajajo v EU in ki so pripeljale nekatere države članice do odločitve, da zaprejo svoje meje, s čemer so ogrozile pridobitve Schengena.
3. Schengen predstavlja enega izmed najbolj otipljivih rezultatov evropske integracije v korist državljanov in podjetij. Postaviti pod vprašaj ali ukiniti Schengensko območje pomeni resno grožnjo vrednostni verigi in dejansko uničenje delovnih mest in zmanjšanje kolektivnega blagostanja. Posebej je pomemben učinkovit nadzor zunanjih meja EU. Zato, da bo Frontex lahko izvajal svoje poslanstvo pa so potrebna zadostna finančna sredstva, nujna tudi za zagotavljanje mehanizmov mednarodne zaščite vsem, ki le to potrebujejo, kakor izhaja iz sporazumov EU in mednarodnega prava.
4. Vključevanje prosilcev za azil in beguncev na trg dela se kaže kot nujno. Evropsko prebivalstvo se stara. V številnih državah članicah se delež delovne sile začanja zmanjševati. V Evropi smo priča sočasnemu pojavu številnih

nezasedenih delovnih mest, tako kvalificiranih kot nekvalificiranih, in visoki stopnji nezaposlenosti. Vse to spodjeda naše možnosti za celovito rast. Poleg ukrepov potrebnih za optimizacijo delovanja naših trgov dela in izboljšanje mobilnosti znotraj EU, predstavlja zakonita migracija iz tretjih držav del odgovora za zagotavljanje našega prihodnjega blagostanja in za soočanje z izzivi, ki jih postavljajo pred nas demografske spremembe. V našem interesu je zagotoviti, da bodo ljudje iz vsega sveta, ki imajo strokovno znanje potrebno našemu trgu dela, videli v Evropi privlačno okolje kjer lahko zakonito študirajo, živijo in delajo.

5. Integracija oseb, ki zakonito živijo v Evropi na poklicnem, izobraževalnem in nasploh družbenem planu, je temeljnega pomena. Ponudba tečajev namenjenih vključevanju, nastanitvene kapacitete, poučevanje krajevnega jezika in drugi ukrepi na področju šolstva in izobraževanje, so v domeni javnih uprav in celotne družbe. Ekonomski in socialni partnerji pa k temu že prispevajo z vrsto pobud.
6. Vprašanje ocenjevanja, preverjanja in izbora znanj in kompetenc je ključno pri določanju nove politike vključevanja prosilcev za azil in beguncev v Evropi na trg dela. Bistveno je povečanje sposobnosti vseh dejavnikov znotraj verige vključevanja za učinkovito preverjanje strokovnega znanja in povezovanje ponudbe in povpraševanja. Tovrstno dejavnost je potrebno umeriti glede na specifični položaj oseb, ki niso mogle načrtovati svojega statusa migranta. Različne ravni, ki opredeljujejo proces integracije (učenje jezika, družbena vzgoja, socialna pomoč, ravnovesje kompetenc, aktiven pristop trgu dela) niso vedno primerno povezane in ne delujejo sinergično. To pa zagotovo ovira neproblematično, na pravicah sloneče vključevanje na trg dela.
7. Pospeševanje večje integracije in pravične udeležbe na trgu dela je edina možnost za vzpostavljanje solidarnosti in družbene kohezije. Na ta način je mogoče preprečiti dodatno nestabilnost v družbi in zavračanje beguncev in migrantov.
8. Ključna vprašanja so po našem skupnem mnenju:

- Potreba po enotni rešitvi na vseevropski ravni, ki pravično, odgovorno in enakomerno vključuje vse države članice, na osnovi analize/preverjanja spretnosti in ekonomskih potreb na državni/deželni ravni.
- Poleg tega mora postati vključevanje in integracija beguncev, ki pridobijo dovoljenje za bivanje v EU in še posebej pravico do vstopa na trg dela, skupen cilj vseh držav članic.

Evropski ekonomski in socialni partnerji izpostavljajo:

- A. Svojo zavzetost in pripravljenost za sodelovanje z vladami in drugimi institucionalnimi dejavniki pri načrtovanju in razvoju politik v podporo integraciji. Delodajalske organizacije v javnem in zasebnem sektorju, gospodarske, industrijske in obrtne zbornice, sindikati in drugi zainteresirani akterji igrajo pomembno vlogo in so zadolženi za promocijo in podporo vključevanja beguncev na trg dela in v družbo nasploh.
- B. Zagon številnih dejavnosti za integracijo beguncev in migrantov na državni ravni s podporo delodajalcev, trgovinskih in industrijskih zbornic in združenj, kakor tudi sindikatov. Strinjamo se, da morajo delodajalci računati na zanesljivo in stabilno delovno silo, primerno njihovim potrebam. Strinjamo se, da mora biti vključevanje v delovno okolje osnova za zagotavljanje enakih možnosti in enakopravno obravnavo nacionalnih delavcev in delavcev-migrantov. Pri tem pa je potrebno upoštevati objektivno stanje beguncev, kot sestavnega dela aktivnih inštrumentov, ki uravnavajo trg dela in ki so na razpolago iskalcem zaposlitve.
- C. Potrebo po usklajenem vseevropskem programu pri ponudbi poklicnega izobraževanja in vajeništva za begunce/migrante, ki naj zajema tako tranzitne države, kakor tudi ciljne države v EU in sosedstvu.
- D. Izzive s katerimi se soočajo krajevne javne službe, ki morajo povečati sposobnost novih prišlekov, da prispevajo svoj delež krajevnemu trgu dela v obdobju ko vedno bolj primanjkuje sredstev, ne da bi pri tem znižali raven storitev namenjenih krajevnim skupnostim.
- E. Učinek prihoda stotine tisoč beguncev na javne službe in potrebo držav članic, do uporabe sistema fleksibilnosti, ki je vgrajen v Pakt za stabilnost in rast, ko gre za soočanje s proračunskimi posledicami begunske krize.

F. Da lahko migrantstvo, če ga primerno vodimo in upravljamo, odigra pomembno vlogo pri iskanju odgovora na rastoč delež nesamostojnih starejših oseb zaradi staranja evropskega prebivalstva.